

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2005/14/EB

2005 m. gegužės 11 d.

iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalies pirmąjį bei trečiąjį sakinius, 55 straipsnį ir 95 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas (transporto priemonių draudimas) yra ypač svarbus Europos piliečiams, nepriklausomai nuo to, ar jie yra draudėjai, ar – įvykio metu nukentėję asmenys. Jis taip pat labai svarbus draudimo įmonėms, nes sudaro svarbią ne gyvybės draudimo veiklos Bendrijoje dalį. Transporto priemonių draudimas taip pat daro įtaką laisvam asmenų ir transporto priemonių judėjimui. Todėl vieningos transporto priemonių draudimo rinkos stiprinimas ir konsolidavimas turėtų būti svarbiausias Bendrijos veiksmų finansinių paslaugų srityje tikslas.

- (2) Labai svarbūs pasiekimai šioje srityje jau buvo pasiekti 1972 m. balandžio 24 d. Tarybos direktyva 72/166/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo įgyvendinimu, suderinimo ⁽⁴⁾, 1983 m. gruodžio 30 d. Antrąja Tarybos direktyva 84/5/EEB dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo ⁽⁵⁾, 1990 m. gegužės 14 d. Trečiąja Tarybos direktyva 90/232/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo ⁽⁶⁾ ir 2000 m. gegužės 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo (Ketvirtoji transporto priemonių draudimo direktyva) ⁽⁷⁾.

- (3) Bendrijos transporto priemonių draudimo sistema turi būti atnaujinta ir patobulinta. Šį poreikį patvirtino konsultacijos su pramonės, vartotojų bei nukentėjusių asmenų asociacijų atstovais.

- (4) Siekiant išvengti neteisingo Direktyvos 72/166/EEB nuostatų aiškinimo ir tam, kad būtų galima lengviau laikinus registracijos numerius turinčioms transporto priemonėms gauti draudiminę apsaugą, apibrėžiant teritoriją, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, turėtų būti nurodoma valstybės, kurios registracijos numerius turi transporto priemonė, teritorija, nepriklausomai nuo to, ar šie registracijos numeriai yra nuolatiniai ar laikini.

- (5) Pagal Direktyvą 72/166/EEB transporto priemonių, turinčių padirbtus arba nelegalius registracijos numerius, įprastinė buvimo vieta laikoma valstybės narės, išdavusios tikruosius registracijos numerius, teritorija. Pagal šią taisyklę nacionaliniai draudikų biurai dažnai privalo tvarkyti

⁽¹⁾ OL C 227 E, 2002 9 24, p. 387.

⁽²⁾ OL C 95, 2003 4 23, p. 45.

⁽³⁾ 2003 m. spalio 22 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 82 E, 2004 4 1, p. 297), 2004 m. balandžio 26 d. Tarybos bendroji pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2005 m. sausio 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2005 m. balandžio 18 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 103, 1972 5 2, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 84/5/EEB (OL L 8, 1984 1 11, p. 17).

⁽⁵⁾ OL L 8, 1984 1 11, p. 17. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 90/232/EEB (OL L 129, 1990 5 19, p. 33).

⁽⁶⁾ OL L 129, 1990 5 19, p. 33.

⁽⁷⁾ OL L 181, 2000 7 20, p. 65.

įvykių, visiškai nesusijusių su valstybe nare, kurioje jie yra įsisteigę, ekonominius padarinius. Nekeičiant bendro kriterijaus, kad registracijos numeriai nurodo įprastinę transporto priemonės buvimo vietą, turėtų būti numatyta speciali taisyklė tuo atveju, kai įvyki sukelia transporto priemonę, kuri neturi registracijos numerių arba kurios registracijos numeriai nėra susiję arba nebėra susiję su šia transporto priemone. Šiuo atveju bei siekiant vienintelio tikslo – sureguliuoti žalos atlyginimo reikalavimą, įprastinę transporto priemonės buvimo vietą turėtų būti laikoma teritorija, kurioje įvyko įvykis.

(6) Tam, kad būtų palengvintas Direktyvoje 72/166/EEB esančios sąvokos „atrankinis patikrinimas“ aiškinimas ir taikymas, atitinkama nuostata turėtų būti paaiškinta išsamiau. Motorinių transporto priemonių draudimo sisteminių patikrinimų uždraudimas turėtų būti taikomas transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje, taip pat transporto priemonėms, kurių įprastinė buvimo vieta yra trečiosios šalies teritorijoje, tačiau kurios atvyksta iš kitos valstybės narės teritorijos. Gali būti leidžiami tik nesistemingi patikrinimai, kurie nėra diskriminuojantys ir vykdomi tik kaip kontrolės, kuri nėra skirta vien tik draudimui patikrinti, dalis.

(7) Direktyvos 72/166/EEB 4 straipsnio a punktas leidžia valstybei narei nukrypti nuo bendro įsipareigojimo reikalauti privalomojo draudimo dėl tam tikriems fiziniams ir viešiesiems arba privatesiems juridiniams asmenims priklausančių transporto priemonių. Tokių transporto priemonių sukeltų įvykių atveju valstybė narė, taikanti šią išimtį, privalo paskirti instituciją arba įstaigą, kuri atlygintų žalą kitoje valstybėje narėje įvykusio įvykio metu nukentėjusiems asmenims. Pirmiau minėtas straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant užtikrinti, kad žala būtų tinkamai atlyginama ne tik šių transporto priemonių užsienyje sukeltų įvykių metu nukentėjusiems asmenims, bet ir asmenims, nukentėjusiems dėl toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, įvykusio įvykio, nepriklausomai nuo to, ar jų nuolatinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atleistų nuo privalomojo draudimo asmenų, taip pat institucijų ir įstaigų, atsakingų už žalos atlyginimą asmenims, nukentėjusiems tokių transporto priemonių sukeltų įvykių metu, sąrašas būtų pateiktas Komisijai paskelbti.

(8) Direktyvos 72/166/EEB 4 straipsnio b punktas leidžia valstybei narei nukrypti nuo bendro įsipareigojimo reikalauti privalomojo draudimo dėl tam tikrų transporto priemonių rūšių arba tam tikrų transporto priemonių, turinčių specialius registracijos numerius. Tuo atveju kitoms valstybėms narėms, kai atvykstama į jų teritoriją, leidžiama reikalauti galiojančios žalos kortos arba pasienyje sudarytos draudimo sutarties tam, kad būtų užtikrintas žalos, kurią gali

sukelti šios transporto priemonės jų teritorijoje, atlyginimas nukentėjusiems asmenims. Tačiau, kadangi pasienio kontrolės Bendrijoje panaikinimas reiškia, jog nebeįmanoma užtikrinti, kad sieną kertančios transporto priemonės būtų apdraustos, nebėgali būti garantuojamas žalos atlyginimas nukentėjusiems asmenims dėl užsienyje įvykusių įvykių. Taip pat turėtų būti užtikrinta, kad žala būtų tinkamai atlyginama ne tik šių transporto priemonių užsienyje sukeltų įvykių, bet ir toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, sukeltų įvykių metu nukentėjusiems asmenims. Šiuo tikslu valstybės narės tokių transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusius asmenis turėtų traktuoti taip pat, kaip ir neapdraustų transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusius asmenis. Iš tikrųjų, kaip numatyta Direktyvoje 84/5/EEB, nepadraustų transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusiems asmenims žalą turėtų atlyginti valstybės narės, kurioje įvyko įvykis, žalos atlyginimo įstaiga. Kai žala atlyginama asmenims, nukentėjusiems transporto priemonių, kurioms taikoma minėta išimtis, sukeltų įvykių metu, žalos atlyginimo įstaiga turėtų galėti pateikti žalos atlyginimo reikalavimą valstybės narės, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta, įstaigai. Praėjus penkeriems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos, Komisija prirėkęs, atsižvelgiant į šios išimties įgyvendinimo bei taikymo patirtį, turėtų pateikti pasiūlymus dėl jos pakeitimo arba panaikinimo. Atitinkama Direktyvos 2000/26/EB nuostata taip pat turėtų būti išbraukta.

(9) Siekiant išaiškinti transporto priemonių draudimo direktyvų taikymo sritį pagal Sutarties 299 straipsnį, Direktyvos 72/166/EEB 6 straipsnyje ir 7 straipsnio 1 dalyje turėtų būti išbraukta nuoroda į neeuropinę valstybės narės teritoriją.

(10) Valstybių narių įsipareigojimais užtikrinti, kad draudimas padengtų bent tam tikras mažiausias sumas, yra svarbus nukentėjusių asmenų apsaugos elementas. Direktyvoje 84/5/EEB numatytos mažiausios sumos turėtų būti ne tik peržiūretos, atsižvelgiant į infliaciją, bet ir realiai padidintos, siekiant pagerinti nukentėjusių asmenų apsaugą. Mažiausia suma, skirta atlyginti žalą asmeniui, turėtų būti apskaičiuota taip, kad būtų visiškai ir sąžiningai atlyginta visiems nukentėjusiems asmenims, kurie patyrė labai sunkių sužalojimų, tačiau reikia atsižvelgti į nedažnai pasitaikančius įvykius, kai sužalojama keletas asmenų, ir į mažą nukentėjusių asmenų, kurie vieno įvykio metu patiria labai sunkius sužalojimus, skaičių. Mažiausia atlyginama suma, sudaranti 1 000 000 EUR kiekvienam nukentėjusiam asmeniui arba 5 000 000 EUR kiekvienam reikalavimui atlyginti žalą (įvykiui), nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus, yra pagrįsta ir pakankama. Siekiant, kad minėtos mažiausios sumos būtų įdiegtos kiek galima lengviau, nuo šios Direktyvos įgyvendinimo dienos turėtų būti nustatytas pereinamasis penkerių metų laikotarpis. Valstybės narės per trisdešimt mėnesių nuo Direktyvos įgyvendinimo dienos turėtų ne mažiau kaip per pusę padidinti minėtas sumas.

- (11) Siekiant užtikrinti, kad mažiausia suma laikui bėgant nenuvertėtų, turėtų būti įvesta peržiūros sąlyga, kaip rodiklį naudojant Eurostato skelbiamą Europos vartotojų kainų indeksą (EVKI), kaip numatyta 1995 m. spalio 23 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų ⁽¹⁾. Turėtų būti nustatytos šią peržiūrą reglamentuojančios procedūrinės taisyklės.
- (12) Direktyva 84/5/EEB, kuri, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, leidžia valstybėms narėms sumažinti žalos atlyginimo įstaigų mokamų išmokų dydį arba visai jų nemokėti, jeigu žalą turtui padarė nenustatyta transporto priemonė, tam tikrais atvejais gali kliudyti nukentėjusiems asmenims teisėtai atlyginti žalą. Galimybė riboti žalos atlyginimą arba jo visai nemokėti remiantis tuo, kad transporto priemonė nenustatyta, neturėtų būti taikoma, kai įstaiga bet kuriam dėl to paties įvykio, kurio metu buvo padaryta žala turtui, nukentėjusiam asmeniui išmokėjo žalos atlyginimą už didelę žalą asmeniui. Valstybės narės gali numatyti franšizę, neviršijančią minėtoje direktyvoje nustatytų ribų, už kurią atsakingas pats nukentėjęs asmuo, kurio turtui padaryta žala. Sąlygos, kuriomis žala asmeniui laikytina didele, turėtų būti nustatytos valstybės narės, kurioje įvyksta įvykis, nacionaliniais įstatymais arba administracinėmis nuostatomis. Nustatydama šias sąlygas, valstybė narė gali atsižvelgti, *inter alia*, ar dėl šios žalos buvo reikalingas gydymas ligoninėje.
- (13) Šiuo metu Direktyvoje 84/5/EEB numatyta galimybė suteikia valstybėms narėms teisę leisti iki tam tikros ribos nustatyti franšizes, už kurias būtų atsakingas nukentėjęs asmuo, jeigu žala turtui buvo padaryta nenustatytomis transporto priemonėmis. Ta galimybė nepagrįstai silpnina nukentėjusių asmenų apsaugą ir sukelia diskriminaciją nukentėjusiųjų kitokiuose įvykiuose atžvilgiu. Todėl ji nebeturėtų būti leidžiama.
- (14) 1988 m. birželio 22 d. Antroji Tarybos direktyva 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, apibrėžianti nuostatas, padedančias veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas ⁽²⁾ turėtų būti iš dalies pakeista tam, kad draudimo įmonės filialai atstovautų transporto priemonių draudimo veiklai, kaip jau yra kitose negu transporto priemonių draudimo paslaugose.
- (15) Didžiausias galiojančių teisės aktų pasiekimas – visų transporto priemonėje esančių keleivių įtraukimas į draudiminę apsaugą. Šiam pasiekimui iškiltų pavojus, jeigu nacionaliniai įstatymai arba kuri nors draudimo sutartyje esanti sąlyga neįtrauktų keleivių į draudiminę apsaugą dėl to, kad jie žinojo ar turėjo žinoti apie tai, kad įvykio metu transporto priemonės vairuotojas buvo paveiktas alkoholio ar kitų kvaišalų. Keleivis paprastai negali teisingai įvertinti vairuotojo apsvaigimo laipsnio. Mažinant draudiminę apsaugą keleiviams, kurie tapo motorinių transporto priemonių sukeltų įvykių aukomis, nebus pasiektas tikslas – atgrasyti asmenis nuo vairavimo apsvaigus. Keleivių draudimas motorinių transporto priemonių privalomuoju draudimu neturi poveikio nei atsakomybei, kuri gali būti taikoma pagal galiojančius nacionalinės teisės aktus, nei žalos atlyginimo dydžiui konkrečiau įvykio atveju.
- (16) Pėsčiųjų, dviratininkų ir kitų nemotorinių transporto priemonių valdytojų, kurie paprastai esti silpniausia šalis įvykio metu, žala asmeniui arba turtui turėtų būti apdrausta privalomuoju su įvykiu susijusios transporto priemonės draudimu, jeigu jie turi teisę į žalos atlyginimą pagal nacionalinę civilinę teisę. Ši nuostata neturi poveikio nei civilinei atsakomybei, nei žalos atlyginimo dydžiui konkrečiau įvykio atveju pagal nacionalinius įstatymus.
- (17) Kai kurios draudimo įmonės įtraukia į draudimo liudijimus (polisus) sąlygas pagal kurias sutartis bus nutraukta, jeigu transporto priemonė už registracijos valstybės narės ribų bus ilgiau nei nurodytą laikotarpį. Ši norma prieštarauja Direktyvoje 90/232/EEB nustatytam principui, pagal kurį privalomuoju transporto priemonių draudimu, remiantis vienkartinę draudimo įmoką, turėtų būti draudžiama visoje Bendrijos teritorijoje. Todėl turėtų būti tiksliai nurodyta, kad nepažeidžiant išipareigojimų pagal valstybės narės nacionalinius teisės aktus, susijusius su transporto priemonių registracija, draudiminė apsauga turėtų galioti visą sutarties terminą, nepriklausomai nuo to, ar transporto priemonė lieka tam tikrą laikotarpį kitoje valstybėje narėje.
- (18) Reikėtų imtis priemonių tam, kad būtų galima lengviau gauti draudiminę apsaugą iš vienos valstybės narės į kitą importuojamoms transporto priemonėms, net jeigu ta transporto priemonė dar neregistruota paskirties valstybėje narėje. Turėtų būti sudaryta galimybė laikinai nukrypti nuo bendros tvarkos, nustatančios valstybę narę, kurioje yra draudimo rizika. Trisdešimties dienų laikotarpiu nuo tos dienos, kai transporto priemonė pristatyta, tampa priinama arba išsiunčiama pirkėjui, paskirties valstybė narė turėtų būti laikoma valstybe nare, kurioje yra draudimo rizika.

⁽¹⁾ OL L 257, 1995 10 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL L 172, 1988 7 4, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2000/26/EB.

- (19) Bet kuris asmuo, norintis sudaryti naują draudimo sutartį su kitu draudiku, turėtų sugebėti pagrįsti informaciją apie su juo susijusius įvykius ir žalos atlyginimo reikalavimus pagal ankstesnę sutartį. Draudėjas turėtų turėti teisę bet kada pareikalausti ataskaitos apie įvykius arba apie jų nebuvimą, susijusius su transporto priemone arba priemonėmis, apdraustomis pagal draudimo sutartį mažiausiai per ankstesnius penkerius sutartinių santykių metus. Draudimo įmonė arba bet kuri kita įstaiga, valstybės narės paskirta drausti privalomuoju draudimu arba teikti tokias pažymas, turėtų draudėjui pateikti šią pažymą per penkiolika dienų nuo prašymo pateikimo.
- (20) Siekiant užtikrinti tinkamą motorinių transporto priemonių sukeltų įvykių metu nukentėjusių asmenų apsaugą, valstybės narės neturėtų leisti draudimo įmonėms remtis franšize nukentėjusiosios šalies atžvilgiu.
- (21) Teisė pasinaudoti draudimo sutartimi ir tiesiogiai pateikti žalos atlyginimo reikalavimą draudimo įmonei yra labai svarbūs ginant nukentėjusių motorinės transporto priemonės sukulto įvykio atveju. Direktyva 2000/26/EB jau suteikia teisę asmenims, nukentėjusiems dėl įvykių, įvykusių kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra nukentėjusiosios šalies nuolatinė gyvenamoji vieta, kuriuos sukėlė transporto priemonės, kurios apdraustos ir kurių įprastinė buvimo vieta yra valstybėje narėje, tiesiogiai pateikti žalos atlyginimo reikalavimą įvykį sukėlusio asmens civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įmonei. Siekiant palengvinti veiksmingą ir greitą žalos sureguliuojimą bei kiek įmanoma išvengti brangiai kainuojančių teismo procesų, ši teisė turėtų būti išplėsta, kad apimtų asmenis, nukentėjusius visose motorinių transporto priemonių sukeltuose įvykiuose.
- (22) Tam, kad būtų sustiprinta kiekvieno motorinės transporto priemonės sukulto įvykio metu nukentėjusio asmens apsauga, Direktyvoje 2000/26/EB numatyta „motyvuoto žalos atlyginimo pasiūlymo“ procedūra turėtų būti išplėsta, kad apimtų visus motorinių transporto priemonių sukeltus įvykius. Ta pati procedūra taip pat turėtų būti taikoma *mutatis mutandis*, jeigu žalos sureguliuojimą vykdo Direktyvoje 72/166/EEB numatyta nacionalinių draudikų biurų sistema.
- (23) Tam, kad nukentėjusiajai šaliai būtų lengviau gauti žalos atlyginimą, pagal Direktyvą 2000/26/EB įkurti informacijos centrai neturėtų apsiriboti vien informacijos apie įvykius, kuriems taikoma minėta direktyva, teikimu, bet turėtų turėti galimybę teikti tokią pat informaciją apie bet kokius motorinių transporto priemonių sukeltus įvykius.
- (24) Pagal 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo ⁽¹⁾ 11 straipsnio 2 dalį kartu su 9 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatomis nukentėję asmenys gali pradėti teismo procesą prieš civilinės atsakomybės draudiką valstybėje narėje, kurioje jie gyvena.
- (25) Kadangi Direktyva 2000/26/EB buvo priimta anksčiau nei Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001, kuris pakeitė 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvenciją, reguliavusią tuos pačius klausimus tarp kai kurių valstybių narių, atitinkamai turėtų būti patikslinta toje direktyvoje esanti nuoroda į minėtą Konvenciją.
- (26) Todėl Tarybos direktyvos 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 72/166/EEB pakeitimai

Direktyva 72/166/EEB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnio 4 punktas iš dalies keičiamas taip:

a) pirmoji įtrauka pakeičiama taip:

„— valstybės, kurios registracijos numerius turi transporto priemonė, teritorija, nepriklausomai nuo to, ar šie registracijos numeriai yra nuolatiniai ar laikini; arba“;

b) pridama ši įtrauka:

„— tais atvejais, kai į įvykį patekusi transporto priemonė neturi jokio registracijos numerio arba jos registracijos numeris nesusijęs arba nebėra susijęs su šia transporto priemone, valstybės, kurioje įvyko įvykis, teritorija, siekiant sureguliuoti žalą, kaip numatyta šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies pirmojoje įtraukoje arba 1983 m. gruodžio 30 d. Antrosios Tarybos direktyvos 84/5/EEB dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo ^(*) 1 straipsnio 4 dalyje;

^(*) OL L 8, 1984 1 11, p. 17.“;

⁽¹⁾ OL L 12, 2001 1 16, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2245/2004 (OL L 381, 2004 12 28, p. 10).

2) 2 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės netikrina transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra kitos valstybės narės teritorijoje, ir transporto priemonių, kurių įprastinė buvimo vieta yra trečiojoje šalyje, tačiau kurios atvyksta iš kitos valstybės narės teritorijos, civilinės atsakomybės draudimo. Tačiau jos gali atlikti nesistemingus draudimo patikrinimus, jeigu jie nėra diskriminuojantys ir vykdomi tik kaip kontrolės, kuri nėra skirta vien tik draudimui patikrinti, dalis.“;

3) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) a punkto antrojoje pastraipoje:

i) pirmasis sakiny pakeičiamas taip:

„Darydama tokią išlygą, valstybė narė imasi atitinkamų priemonių, užtikrinančių, kad būtų išmokama kompensacija už tokiems asmenims priklausančiomis transporto priemonėmis jos ir kitų valstybių narių teritorijoje padarytus bet kokius nuostolius arba žalą.“;

ii) paskutinis sakiny pakeičiamas taip:

„Ji perduoda Komisijai nuo privalomojo draudimo atleistų asmenų ir institucijų arba įstaigų, atsakingų už žalos atlyginimą, sąrašą. Komisija šį sąrašą paskelbia.“;

b) b punkto antroji pastraipa pakeičiama taip:

„Toku atveju valstybės narės užtikrina, kad šio punkto pirmojoje pastraipoje nurodytos transporto priemonės traktuojamos taip pat, kaip transporto priemonės, kurių atžvilgiu neįvykdyta 3 straipsnio 1 dalyje numatyta pareiga apdrausti. Valstybės narės, kurioje įvyko įvykis, žalos atlyginimo įstaiga pateikia reikalavimą Direktyvos 84/5/EEB 1 straipsnio 4 dalyje numatytam garantiniam fondui, esančiam valstybėje narėje, kurioje yra įprastinė transporto priemonės buvimo vieta.“

Pasibaigus penkerių metų laikotarpiui nuo 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/14/EB, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu (*), įsigaliojimo dienos, valstybės narės praneša Komisijai apie šio punkto įgyvendinimą ir praktinį taikymą. Išnagrinėjusi šiuos pranešimus, Komisija prireikus pateikia pasiūlymus dėl šios išimties pakeitimo arba panaikinimo.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 14.“;

4) 6 straipsnyje ir 7 straipsnio 1 dalyje žodžiai „arba neeuropinėje valstybės narės teritorijoje“ išbraukiami.

2 straipsnis

Direktyvos 84/5/EEB pakeitimai

Direktyvos 84/5/EEB 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

1. Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas privalomai apima draudiminę apsaugą ir turtui padarytos žalos, ir žalos asmeniui atveju.

2. Nepažeisdama jokių didesnių garantijų, kurias gali nustatyti valstybės narės, kiekviena valstybė narė reikalauja, kad privalomojo draudimo sumos būtų ne mažesnės kaip:

- a) žalos asmeniui atveju - mažiausia atlyginama suma, sudaranti 1 000 000 EUR kiekvienam nukentėjusiam asmeniui arba 5 000 000 EUR kiekvienam žalos atlyginimo reikalavimui (įvykiui), nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus;
- b) turtui padarytos žalos atveju – 1 000 000 EUR kiekvienam žalos atlyginimo reikalavimui (įvykiui), nepriklausomai nuo nukentėjusių asmenų skaičiaus.

Jei būtina, valstybės narės gali nustatyti ne daugiau kaip penkerių metų pereinamąjį laikotarpį nuo 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/14/EB, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 72/166/EEB, 84/5/EEB, 88/357/EEB ir 90/232/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/26/EB, susijusias su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu (*), įgyvendinimo datos, per kurią jos turi pritaikyti mažiausias atlyginamas sumas prie šioje dalyje nurodytų sumų.

Valstybės narės, nustačiusios tokį pereinamąjį laikotarpį, praneša apie tai Komisijai ir nurodo pereinamojo laikotarpio trukmę.

Valstybės narės per 30 mėnesių nuo Direktyvos 2005/14/EB įgyvendinimo datos padidina garantijų sumas bent jau iki pusės šioje dalyje nurodytų lygių.

3. Kas penkeri metai nuo Direktyvos 2005/14/EB įsigaliojimo dienos arba nuo 2 dalyje nurodyto pereinamojo laikotarpio pabaigos toje dalyje nurodytos sumos peržiūrimos atsižvelgiant į Europos vartotojų kainų indeksą (EVKI), kaip numatyta 1995 m. spalio 23 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2494/95 dėl suderintų vartotojų kainų indeksų (**).

Sumos koreguojamos automatiškai. Tokios sumos didinamos pagal santykinį pokytį, kurį nurodo EVKI atitinkamam laikotarpiui, t. y. penkeriems metams prieš pat peržiūrą, ir suapvalinamos iki 10 000 EUR kartotinio.

Komisija apie pakoreguotas sumas praneša Europos Parlamentui ir Tarybai ir užtikrina jų paskelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4. Kiekviena valstybė narė įsteigia arba įgalioja įstaigą, kurios užduotis būtų atlyginti, bent jau pagal privalomojo draudimo ribas, žalą, padarytą turtui arba asmeniui nenustatyta transporto priemone arba tokia transporto priemone, kurios atžvilgiu neįvykdyta 1 dalyje numatyta pareiga apdrausti.

Pirmoji pastraipa nepažeidžia valstybių narių teisės laikyti šios įstaigos išmokamą žalos atlyginimą subsidiariu arba nesubsidiariu, taip pat jų teisės reglamentuoti žalos atlyginimo reikalavimų patenkinimą tarp šios įstaigos ir už įvykį atsakingo asmens arba asmenų bei kitų draudikų arba socialinio draudimo įstaigų, turinčių išmokėti atlyginimą nukentėjusiam asmeniui dėl to paties įvykio. Tačiau valstybės narės negali leisti šiai įstaigai reikalauti, kad žalos atlyginimas būtų siejamas su nukentėjusio asmens pareiga bet kuriuo būdu įrodyti, jog atsakingas asmuo negali arba atsisako mokėti.

5. Nukentėjęs asmuo bet kuriuo atveju gali tiesiogiai kreiptis į šią įstaigą, kuri, remdamasi informacija, kurią jos prašymu pateikia nukentėjęs asmuo, privalo duoti jam pagrįstą atsakymą apie bet kokią žalos atlyginimo mokėjamą.

Tačiau valstybės narės gali leisti šiai įstaigai nemokėti žalos atlyginimo tokiems asmenims, kurie savo noru naudojami nuostolį arba žalą padariusia transporto priemone, jeigu įstaiga gali įrodyti juos žinojus, jog transporto priemonė buvo neapdrausta.

6. Valstybės narės gali riboti šios įstaigos mokamą žalos atlyginimą arba jo visai nemokėti, jeigu žalą turtui padarė nenustatyta transporto priemonė.

Tačiau jeigu įstaiga bet kuriam dėl to paties įvykio, kurio metu žala turtui buvo padaryta nenustatyta transporto priemone, nukentėjusiam asmeniui išmokėjo žalos atlyginimą už didelę žalą asmeniui, valstybės narės negali leisti neatlyginti žalos turtui remiantis tuo, kad transporto priemonė nenustatyta. Nepaisant to, valstybės narės gali numatyti ne didesnę kaip 500 EUR franšizę, už kurią atsakingas pats žalą turtui patyręs nukentėjęs asmuo.

Sąlygos, kada žala asmeniui turi būti laikoma didele, nustatomos pagal valstybės narės, kurioje įvyksta įvykis, teisės aktus arba administracines nuostatas. Dėl to valstybės narės gali atsižvelgti, *inter alia*, ar dėl šios žalos buvo reikalingas gydymas ligoninėje.

7. Kiekviena valstybė narė šios įstaigos mokamą žalos atlyginimą reglamentuoja savo įstatymais ir kitais teisės aktais, nepažeidžiant bet kurios kitos praktikos, kuri yra palankesnė nukentėjusiam asmeniui.

(*) OL L 149, 2005 6 11, p. 14

(**) OL L 257, 1995 10 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).“

3 straipsnis

Direktyvos 88/357/EEB pakeitimas

Direktyvos 88/357/EEB 12a straipsnio 4 dalies ketvirtosios pastraipos antrasis sakiny išbraukiamas.

4 straipsnis

Direktyvos 90/232/EEB pakeitimai

Direktyva 90/232/EEB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnyje, tarp pirmosios ir antrosios pastraipos, įterpiama ši pastraipa:

„Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinanti, kad visos teisės aktų nuostatos arba sutarčių sąlygos, įtrauktos į draudimo polisą, pagal kurias keleiviui nesuteikiama tokia draudiminė apsauga, remiantis tuo, kad jis žinojo arba turėjo žinoti, kad transporto priemonės vairuotojas įvykio metu buvo alkoholio arba kitokių kvaišalų įtakoje, laikomi negaliojančiais tokio keleivio žalos atlyginimo reikalavimo atžvilgiu.“;

2) įterpiamas šis straipsnis:

„1a straipsnis

Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas draudimas apima draudiminę apsaugą žalos asmeniui ir turtui atveju, jei tą žalą patiria pėstieji, dviratininkai ir kiti nemotorinių transporto priemonių valdytojai, kurie pagal nacionalinę civilinę teisę turi teisę į įvykio, su kuriuo susijusi motorinė transporto priemonė, padarytos žalos atlyginimą. Šis straipsnis nepažeidžia nei nuostatų dėl civilinės atsakomybės, nei nuostatų dėl žalos dydžio.“;

3) 2 straipsnio pirmoji įtrauka pakeičiama taip:

„— vienkartinės įmokos pagrindu ir visą sutarties terminą galioja visoje Bendrijos teritorijoje, įskaitant bet kurį laikotarpį, kai sutarties termino metu transporto priemonė yra kitose valstybėse narėse; ir“;

4) įterpiami šie straipsniai:

„4a straipsnis

1. Nukrypstant nuo Direktyvos 88/357/EEB (*) 2 straipsnio d punkto antrosios įtraukos, jei transporto priemonė išsiunčiama iš vienos valstybės narės į kitą, valstybė narė, kurioje yra draudimo rizika, laikoma paskirties valstybe narė iš karto po pirkėjo patvirtinimo, kad transporto priemonė pristatyta, 30 dienų laikotarpiu, net jeigu ta transporto priemonė paskirties valstybėje narėje nebuvo oficialiai įregistruota.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytu laikotarpiu transporto priemonė, būdama neapdrausta, patenka į įvykį, Direktyvos 84/5/EEB 1 straipsnio 4 dalyje nurodyta įstaiga paskirties valstybėje narėje yra atsakinga už minėtos direktyvos 1 straipsnyje numatytą žalos atlyginimą.

4b straipsnis

Valstybės narės užtikrina draudėjo teisę bet kuriuo metu prašyti pažymos apie trečiosios šalies žalos atlyginimo reikalavimus, susijusius su transporto priemone ar priemonėmis, apdraustomis draudimo sutartimi mažiausiai paskutinius penkerius sutartinių santykių metus, arba apie tokių žalos atlyginimo reikalavimų nebuvimą. Draudimo įmonė arba įstaiga, kurią valstybė narė galėjo paskirti teikti privalomąjį draudimą arba tokias pažymas, pateikia šią pažymą draudėjui per penkiolika dienų nuo prašymo pateikimo.

4c straipsnis

Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto draudimo atveju draudimo įmonės nesiremia franšizėmis įvykio metu nukentėjusiosios šalies atžvilgiu.

4d straipsnis

Valstybės narės užtikrina, kad nukentėjusiosios šalys pagal Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalį apdraustos transporto priemonės sukeltuose įvykiuose, turėtų teisę tiesiogiai pateikti ieškinį įvykį sukėlusio asmens civilinę atsakomybę apdraudusiai draudimo įmonei.

4e straipsnis

Valstybė narė nustato Direktyvos 2000/26/EB (**) 4 straipsnio 6 dalyje numatytą žalos atlyginimo reikalavimų reguliavimo tvarką, kai įvykį sukelia transporto priemonė, apdrausta pagal Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalį.

Tais įvykių atvejais, kai žalą galima atlyginti pagal nacionalinių draudikų biurų sistemą, numatytą Direktyvos 72/166/EEB 2 straipsnio 2 dalyje, valstybės narės nustato tą pačią tvarką, kaip Direktyvos 2000/26/EB 4 straipsnio 6 dalyje. Taikant šią tvarką bet kokia nuoroda į draudimo įmonę suprantama kaip nuoroda į nacionalinius draudikų biurus, kaip apibrėžta Direktyvos 72/166/EEB 1 straipsnio 3 punkte.

(*) 1988 m. birželio 22 d. Antroji Tarybos direktyva 88/357/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu draudimu, išskyrus gyvybės draudimą, derinimo, apibrėžianti nuostatas, padedančias veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas (OL L 172, 1988 7 4, p. 1). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB (OL L 181, 2000 7 20, p. 65).

(**) 2000 m. gegužės 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/26/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, suderinimo (Ketvirtoji motorinių transporto priemonių draudimo direktyva) (OL L 181, 2000 7 20, p. 65).“;

5) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybė narė užtikrina, kad, nepažeisdami Direktyva 2000/26/EB jiems nustatytų išipareigojimų, informacijos centrai, įsteigti arba patvirtinti pagal tos direktyvos 5 straipsnį, teikia tame straipsnyje nurodytą informaciją bet kuriai šaliai, susijusiai su bet kuriuo kelių eismo įvykiu, sukeltu transporto priemonės, apdraustos pagal Direktyvos 72/166/EEB 3 straipsnio 1 dalį.“

*5 straipsnis***Direktyvos 2000/26/EB pakeitimai**

Direktyva 2000/26/EB iš dalies keičiama taip:

1) įterpiama ši 16a konstatuojamoji dalis:

„(16a) Pagal 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (*) 11 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 1 dalies b punktą nukentėjusiosios šalys gali pradėti teisminį procesą prieš civilinės atsakomybės draudiką valstybėje narėje, kurioje jie gyvena.

(*) OL L 12, 2001 1 16, p.1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2245/2004 (OL L 381, 2004 12 28, p. 10).“;

2) 4 straipsnio 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Atstovo žalos sureguliuavimo reikalams paskyrimas savaime nėra filialo, kaip apibrėžta Direktyvos 92/49/EEB 1 straipsnio b punkte, atidarymas, o atstovas žalų sureguliuavimo reikalams nelaikomas draudimo įstaiga, kaip apibrėžta Direktyvos 88/357/EEB 2 straipsnio c punkte, arba

— įstaiga, kaip apibrėžta 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencijoje dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (*), kiek tai susiję su Danija,

— įstaiga, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 44/2001, kiek tai susiję su kitomis valstybėmis narėmis.

(*) OL C 27, 1998 1 26, p. 1 (suvestinė redakcija).“;

3) 5 straipsnio 1 dalies a punkto 2(ii) papunktis išbraukiamas;

4) Įterpiamas šis straipsnis:

„6a straipsnis

Centrinė įstaiga

Valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių, siekiant palengvinti galimybę nukentėjusiems asmenims, jų draudikams ar teisiniams atstovams tinkamu laiku gauti pagrindinius duomenis, reikalingus reikalavimui patenkinti.

Šie pagrindiniai duomenys, jei tinkama, saugomi elektronine forma kiekvienos valstybės narės centrinėje saugykloje ir yra prieinami dalyvaujančioms šalims, esant aiškiai išreikštam jų prašymui.“

6 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2007 m. birželio 11 mėn., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant.

Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Pagal Sutartį valstybės narės gali toliau taikyti jau priimtas arba priimti naujas nuostatas, kurios nukentėjusiajai šaliai yra palankesnės už tas, kurios yra būtinos šiai direktyvai įgyvendinti.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų, kurias jos priima šios direktyvos reguliuojamoje srityje, tekstus.

7 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

8 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2005 m. gegužės 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. P. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu
Pirmininkas
N. SCHMIT